

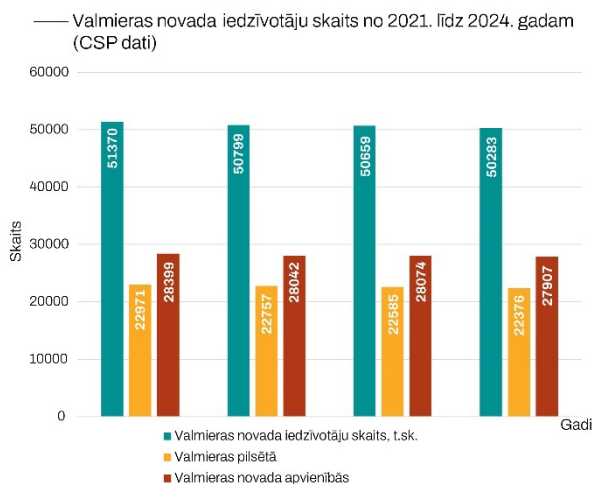
1.pielikums. Kultūrvides esošās situācijas pārskats

1.pielikumā ir apzināta un izvērtēta kultūrvides esošā situācija, īpašu uzmanību pievēršot novada pašvaldības kultūras iestādēm un to darbībai, analizējot kultūrvidi novada administratīvo teritoriju - apvienību tvērumā (Valmieras pilsēta un septiņas apvienības). Lai novērstu dokumenta pārblīvēšanu ar citos pārskatos un ziņojumos iekļauto informāciju, šajā sadaļā ir iekļauti nozīmīgākie kultūrvides raksturlielumi, kas ir iegūti no Valmieras novada pašvaldības 2022. un 2023. gada pārskatiem, Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038. gadam, 2023. gadā sagatavotā konceptuālā ziņojuma "Par priekšlikumiem Valmieras novada pašvaldības kultūras iestāžu darbībai", Centrālās statistikas pārvaldes datu bāzes un citiem informācijas avotiem. Noslēgumā ir norādītas saites uz izmantotajiem un publiski pieejamajiem dokumentiem. Kultūrvides esošās situācijas pārskatā apkopotā informācija galvenokārt aptver laika periodu no 2022. līdz 2023. gadam. Atsevišķi rādītāji ir arī par 2021. gadu, kad tika izveidots Valmieras novads, un 2024. gadu. Vairāku rādītāju analīze apvienību tvērumā bija iespējama, izmantojot 2022. gada datus, jo 2023. gadā šādi dati Valmieras novadā netika apkopoti.

IEDZĪVOTĀJI

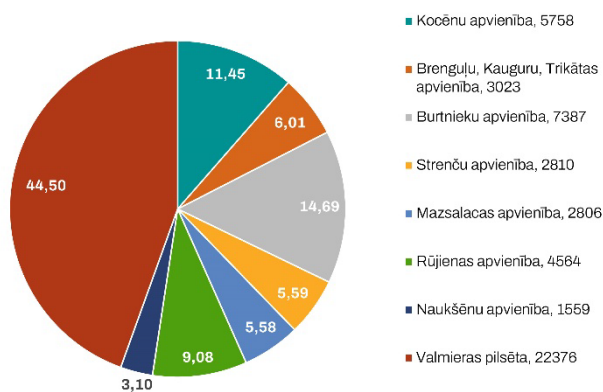
Kultūrvide un kultūras piedāvājums ir cieši saistīti ar kultūras patērētājiem – novada iedzīvotājiem. Iedzīvotāju kopskaits pēc Valmieras novada izveides laika periodā no 2021. līdz 2024. gadam ir samazinājies par nedaudz vairāk kā 2 %. Iedzīvotāju sadalījums starp Valmieras pilsētu (nepilni 45 %) un pārējo novada teritoriju (nedaudz vairāk kā 55 %) aplūkotajā laika periodā saglabājies gandrīz nemainīgs (1.attēls). Iedzīvotāju skaits apvienību teritorijās būtiski atšķiras (2.attēls).

1. attēls

2. attēls

— Valmieras novada iedzīvotāju skaits un īpatsvars (%) Valmieras pilsētā un apvienību teritorijās 01.01.2024. (CSP dati)

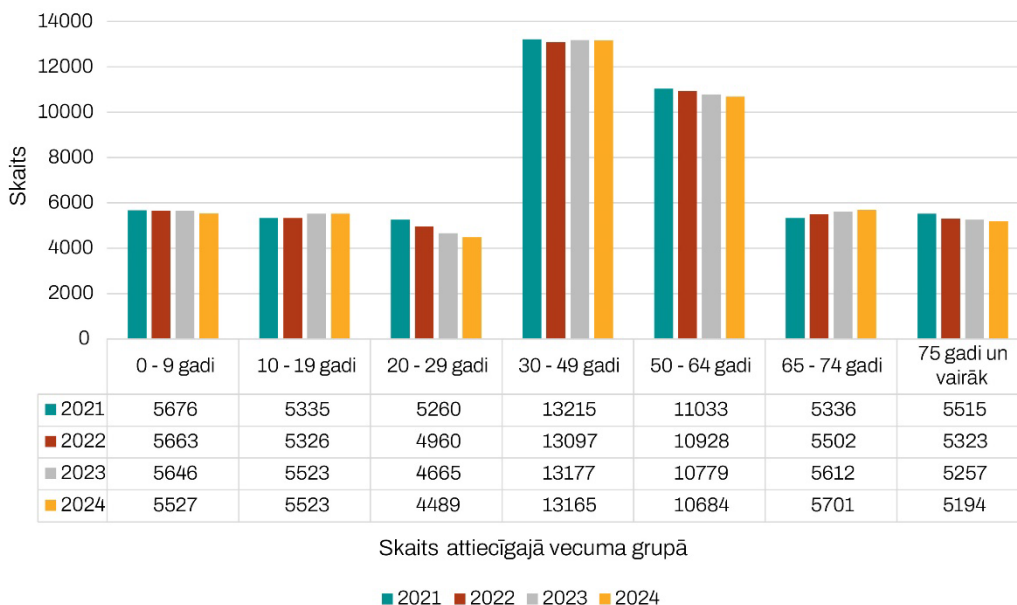
Iedzīvotāju skaits, līdzīgi kā valstī kopumā, turpina nedaudz samazināties (3.attēls). **Nemot vērā iedzīvotāju kopējā skaita samazināšanās tendenci (-2,1% laika periodā no 2021. līdz 2024. gada sākumam), it īpaši ārpus Valmieras pilsētas, var pieņemt, ka nākotnē var samazināties kultūras procesos iesaistīto cilvēku skaits, īpaši amatiermākslas kolektīvos iesaistīto iedzīvotāju skaits. Lai tas nenotiktu, būtu nepieciešams rosināt cilvēkus kļūt aktīvākiem un vairāk līdzdalīgiem, kā arī vecināt dažādas iedzīvotāju iniciatīvas.**

Stratēģijas sagatavošanas periodā lielākais iedzīvotāju īpatsvars ir vecuma grupā 30-49 gadi (26,18 %). Šī grupa pati par sevi ir viens no lielākajiem kultūras patērētājiem, gan arī ietekmē kultūras

izvēles vecuma grupās 0-9 gadi un 10-19 gadi. Divās vecuma grupās – 10-19 gadi un 65-74 gadi pēdējo četru gadu laikā iedzīvotāju skaits ir pieaudzis. **Būtu nepieciešama padziļināta izpēte par šo grupu kultūras formu un satura izvēlēm un apmierinātību ar esošo piedāvājumu. Tas ļautu efektīvāk plānot arī turpmāko piedāvājumu.**

4.attēls

— Valmieras novada iedzīvotāju skaits pēc vecuma, 2021.-2024. gads (CSP dati)

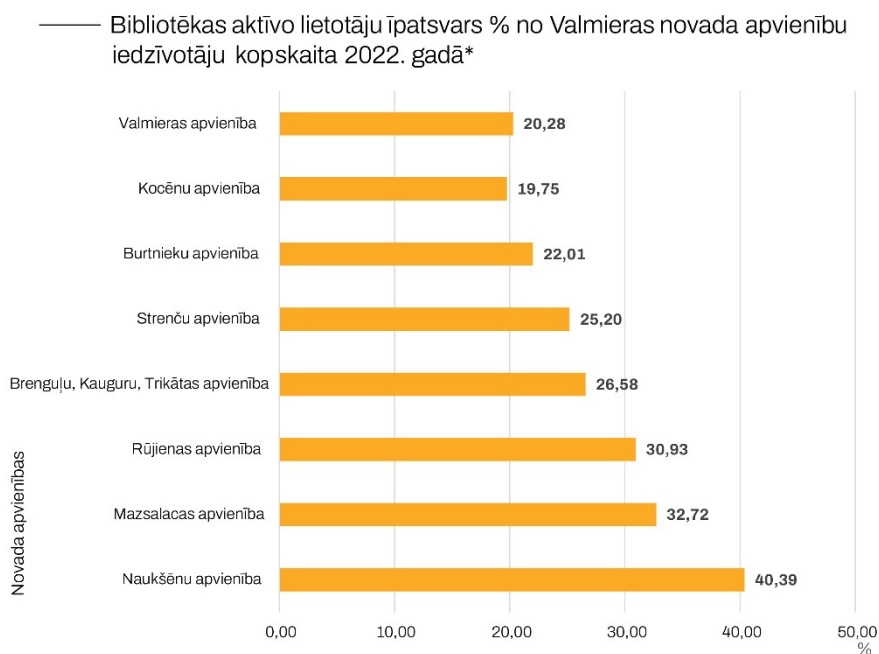
BIBLIOTĒKU DARBĪBA

2023. gadā novadā darbojās 32 bibliotēkas: Valmieras bibliotēka – reģiona galvenā bibliotēka, kas veic koordinējošo un administrējošo darbu novadā un 31 filiālbibliotēka. Valmieras bibliotēka sniedz metodisko atbalstu 25 skolu bibliotēkām. Novada bibliotēku pakalpojumus 2023. gadā ir izmantojuši 16 496 cilvēki, tai skaitā galvenās bibliotēkas pakalpojumus – 5 827 lietotāju.

Bibliotēkas pakalpojumus izmanto vairāk nekā ceturtdaļa novada iedzīvotāju. 2023. gadā novada bibliotēku fizisko apmeklējumu kopskaits bija 171 753, aktīvo lietotāju skaits – 16 496, kas veido 32,8 %. Valmieras bibliotēkas apmeklējums 2023. gadā – 517 318, tajā skaitā fizisko apmeklējumu kopskaits 70 285 (no tiem 17 424 bērni līdz 18 gadiem) un virtuālo apmeklējumu kopskaits 447 033 (no tiem VIB tīmekļa vietnē un norišu kalendārā 178 000, tiešsaistes kataloga izmantošana 259 103, abonēto datu bāzu apmeklējums 9 930). Filiālbibliotēku apmeklējums 2023. gadā – 118 092, tajā skaitā fizisko apmeklējumu kopskaits 101 468 (no tiem 34 356 bērni līdz 18 gadiem) un virtuālo apmeklējumu kopskaits 16 624 (no tiem VIB tīmekļa vietnē un norišu kalendārā 12 933). Reģistrēto izsniegumu skaits Valmieras bibliotēkā bija 349 292 vienības, savukārt filiālbibliotēkās – 162 121.

Lietotāju skaitam ir tendence pieaugt – 2022. gadā tas bija 12 616 jeb 24,84 %, attiecīgi Valmieras pilsētā – 5 276 lietotāji (23,18 % no pilsētas iedzīvotāju skaita) un filiālbibliotēkās – 7 557 (attiecīgi, 26,95 %) (dati no dokumenta “Konceptuālais ziņojums par priekšlikumiem Valmieras novada pašvaldības kultūras iestāžu darbībai”, 2023. gads). Aplūkojot lietotāju īpatsvaru novada apvienību griezumā 2022. gadā, visaugstākā bibliotēkas lietotāju aktivitāte bija vērojama Naukšēnu apvienībā (40,39 %), viszemākā – Kocēnu apvienībā (19,75 %) (4.attēls).

4.attēls

Avots: Konceptuālais ziņojums par priekšlikumiem Valmieras novada pašvaldības kultūras iestāžu darbībai, 2023. gads

2023. gadā novada bibliotēku krājumu vienību kopskaits – 297 216 vienības, no tām 257 578 ir grāmatas un 35 263 periodiskie izdevumi. 2023. gadā bibliotēku krājumi tika papildināti ar 23 794 jaunieguvumiem, no tiem 8761 grāmatas, tai skatā 2 497 ir bērniem un jauniešiem. Lietotājiem tika piedāvātas 10 abonētās datubāzes, pielāgotā literatūra sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku.

2023. gadā bibliotēkas īstenoja kopumā 1 317 dažādas norises, aktivitātes un tematiskos pasākumus, tostarp – izstādes. Valmieras bibliotēka sadarbībā ar izglītības iestādēm regulāri organizē lasīšanas veicināšanas aktivitātes, informācijpratības, medijpratības un tematiskās nodarbības bērniem un jauniešiem, mūžizglītības un kultūrizglītības norises pieaugušajiem.

11 novada filiālbibliotēkas pilda Valsts un pašvaldību vienotā klientu apkalpošanas centra funkcijas. Tās ir:

Bērzaines pagasta bibliotēka, Brenguļu pagasta bibliotēka, Burtnieku pagasta bibliotēka, Dikļu pagasta bibliotēka, Jeru pagasta bibliotēka, Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka, Rencēnu pagasta 1. bibliotēka, Sedas pilsētas bibliotēka, Sēļu pagasta bibliotēka, Vaidavas pagasta bibliotēka, Zilākalna pagasta bibliotēka. Papildus tam vairākas bibliotēkas veic novadpētniecības darbu un veido ekspozīcijas, organizē sabiedrībai nozīmīgus tematiskus kultūras un izglītības pasākumus.

Bibliotēku iniciatīvu skaits un mērogs, kā arī lietotāju skaita un īpatsvara pieaugums, valsts un pašvaldības funkciju deleģējums apliecina un pastiprina bibliotēku kā vietējās kopienas centra lomu un nozīmi un norāda uz nepieciešamību stiprināt to cilvēkresursus un materiāli tehnisko nodrošinājumu.

MUZEJU DARBĪBA UN NOVADPĒTNIECĪBA

Laika periodā no Valmieras novada izveidošanas 2021. gada 1.jūlijā novadā darbojas trīs akreditēti muzeji: Valmieras muzejs, Mazsalacas muzejs un Naukšēnu Cilvēkmuzejs. Līdztekus pamatfunkcijai – kultūras mantojuma saglabāšana un vēsturiskās kolektīvās atmiņas veidošana, muzeji aktīvi darbojas nacionālās un lokālās identitātes veidošanā, sabiedrības izglītošanā un zināšanu sabiedrības veidošanā, starpkultūru dialoga un tolerantas sabiedrības veidošana.

2023. gadā noslēdzās nozīmīgs Valmieras muzeja infrastruktūras attīstības posms. Eksploatācijā tika nodots Valmieras pils kultūrvides centrs ar jauno pastāvīgo ekspozīciju “De Woldemer”, kas saņēma Latvijas Eksporta un inovāciju balvu kā 2023. gada eksportspējīgākais jaunais tūrisma produkts. Projekta “Valmieras vēsturiskā centra attīstība” rezultātā būtiski paaugstināta muzeja pakalpojumu pieejamība, attīstīta kopienas dzīvesvides kvalitāte Valmieras vēsturiskajā centrā un kvalitatīva brīvā laika pavadīšanas iespējas.

Muzeju aktivitāte, salīdzinot 2022. un 2023. gada darbības rādītājus, ir pieaugusi. 1.tabulā apkopotā informācija norāda uz būtisku apmeklētāju skaita pieaugumu (+48 %), ekskursiju skaita pieaugumu (+303 %), kā arī izstāžu un pasākumu skaita palielinājumu (+5,9 %).

Lielākais aktivitātes pieaugums ir novērojams Valmieras muzejā, un tas lielā mērā ir saistīts ar Valmieras novada pašvaldības īstenotajiem projektiem “Kultūra, vēsture un arhitektūra Gaujas un laika lokos” un “Valmieras vēsturiskā centra attīstība”, kas ļāva nozīmīgi attīstīt Valmieras muzeja infrastruktūru un ekspozīciju, tai skaitā ieviest digitālus risinājumus gan klātienē ekspozīcijas pievilcībai, gan attālināta apmeklējuma nodrošināšanai (virtuālais muzejs). Tomēr arī abos pārējos muzejos ir novērojams apmeklētāju un norišu skaita pieaugums. ***Tas var liecināt arī par aktīvāku muzeju pakalpojumu mārketingu, kā arī par sabiedrības pieaugošo interesi par novada vēsturi un ar to saistītiem kultūras, sociālajiem un ekonomiskajiem procesiem.***

1.tabula. Valmieras novada akreditēto muzeju darbības pamatrādītāji, 2022.-2023. gads

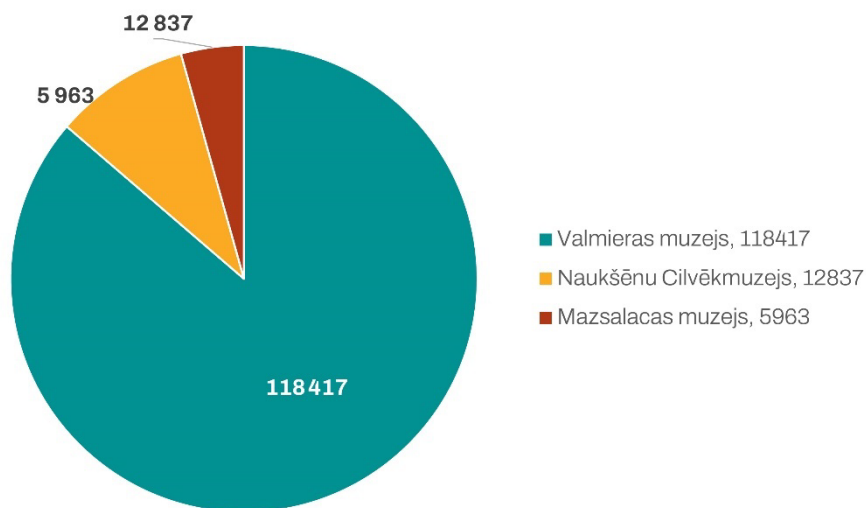
Rādītāji	2022. gadā				2023. gadā				Izmaiņas 2023. gadā pret 2022. gadu, %
	Valmieras muzejs	Mazsalacas muzejs	Naukšēnu Cilvēkmuzejs	Kopā 2022. gadā	Valmieras muzejs	Mazsalacas muzejs	Naukšēnu Cilvēkmuzejs	Kopā 2023. gadā	
Krājuma vienību skaits	68 141	3 550	4 975	76 666	68 461	3 550	4 955	76 966	+0,4 %
Izstāžu un pasākumu skaits	43	11	14	68	49	10	13	72	+5,9 %
Novadīto ekskursiju skaits	20	32	13	65	116	56	25	197	+ 303 %
Muzejpedagoģisko programmu skaits	10	3	5	18	12	3	3	18	bez izmaiņām
Īstenoto muzeju programmu skaits	98	18	24	140	78	15	37	130	-2,9 %
Akreditēto muzeju apmeklētāju skaits	37 691	2 269	4 263	44 223	57 901	2 732	4 804	65 437	+ 48 %

Avots: Valmieras novada Kultūras pārvaldes informācija

Aplūkojot Valmieras novada akreditēto muzeju apmeklējumu kopējo skaitu 2021.-2023. gadā (5.attēls), redzams, ka 86,3 % apmeklētāju viesojās Valmieras muzejā, 9,4 % – Naukšēnu Cilvēkmuzejā un 4,3 % Mazsalacas muzejā. **Saskaņā ar šo abu novada teritorijā esošo muzeju speciālistu redzējumu, muzeju atpazīstamības un pievilcības palielināšanai ir nepieciešami daudzveidīgāki komunikācijas un mārketinga pasākumi, kā arī muzejus būtu vēlams iekļaut tūrisma maršrutos.**

5.attēls

— Valmieras novada muzeju apmeklējumu skaits 2021.-2023. gadā*

Avots: Muzeju sniegtās informācijas apkopojums

2023. gadā Valmieras pilsētā un apvienībās bija pieejamas 16 novadpētniecības ekspozīcijas un privātās kolekcijas (*informācijas avots: Valmieras novada tūrisma attīstības stratēģija 2024.-2028. gadam*). Tās ir:

- Ekspozīcija De Woldemer (Valmieras pilsēta)
- Valmieras Valsts ģimnāzijas skulptūru dārzs (Valmieras pilsēta)
- Sēļu muiža (Sēļu pagasts)
- Rūjienas Izstāžu zāle un Japānas istaba (Rūjiena)
- Kultūrvēsturiskā mantojuma (1953-1990) ekspozīcija Sedā (Sedas pilsēta)
- Seno spēkratu kolekcija "Dzintari" (Skaņkalnes pagasts)
- Senlietu kolekcija "Meldri" (Vaidavas pagasts)
- Caurumkrogs (Kocēnu pagasts)
- Gunta Ķiguļa senlietu kolekcija (Plāņu pagasts)
- Zentas Mauriņas piemiņas istaba (Kauguru pagasts)
- Burtnieka ezera muzejs (Burtnieku pagasts)
- Endzeles un Jeru muižas vēstures ekspozīcija (Jeru pagasts)
- Jeru pagasta novadpētniecības ekspozīcija (Jeru pagasts)
- Dikļu dziesmu svētku muzejs (Dikļu pagasts)
- Ēveles vecās skolas novadpētniecības istaba (Ēveles pagasts)
- Ekspozīcija "Zilākalna stāsts" (Zilākalna pagasts)

Novadpētniecības ekspozīcijas un kolekcijas lielākoties balstās vietējo kultūras iestāžu darbinieku

vai vēstures un kultūras entuziastu iniciatīvās, kuri ir izveidojuši, uzkrājuši un apsaimnieko ēkas, kultūrvietas, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu – dažādu laika periodu vizuālos un audiālos vēsturiskos materiālus, kultūras un sadzīves priekšmetus, atmiņu stāstus un krājumus un citas vērtības. Vairākas ekspozīcijas atrodas pašvaldībai piederošās ēkās, piemēram, Sedas pilsētā, Kauguru pagastā, bet citas privātā īpašumā, piemēram, Kocēnu un Plāņu pagastos. Ekspozīcijām un kolekcijām nav veikts izvērtējums, kas ļautu noteikt uzkrāto materiālu kultūras vērtību un apjomu. ***Būtiski ir atzīmēt, ka novērtēšanai un krājumu sistematizēšanai ir nepieciešama augsta līmeņa ekspertīze, kuru pašvaldība un tās kultūras iestādes ierobežotu resursu apstākļos nevar nodrošināt. Tāpēc ir nepieciešamas cilvēkresursu un finanšu piesaistes iniciatīvas, kas ļautu būtiski pilnveidot krājumus un, izmantojot mūsdienu tehnoloģijas, radīt augstvērtīgas, multilingvālas, novada iedzīvotājiem un viesiem saistošas ekspozīcijas.***

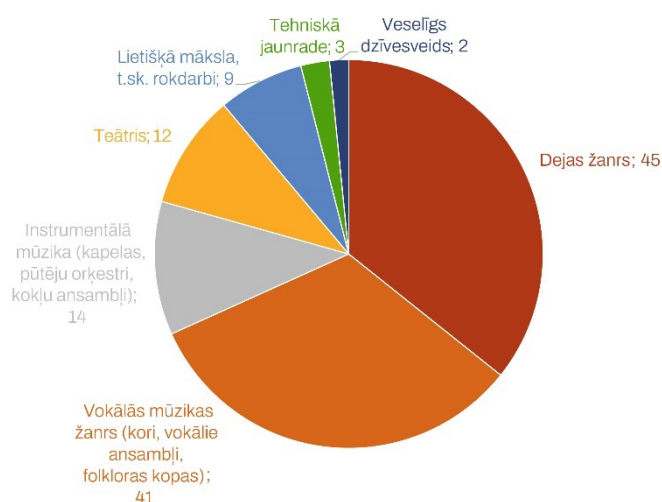
AMATIERMĀKSĻA

2023. gadā novadā darbojās 129 amatiermākslas kolektīvi, t.sk. 13 kori, 19 tautas deju kolektīvi, 12 amatierteātri, 12 folkloras kopas, 12 vokālie ansambļi un citu formu mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi, kuros piedalījās ap 3 200 dalībnieki jeb 6,32 % no novada iedzīvotāju kopējā skaita. 2022. gadā kolektīvu kopējais skaits bija nedaudz mazāks – 126, un būtiski zemāks bija dalībnieku īpatsvars – 4,35 %. Amatiermākslas kolektīvu darbību galvenokārt organizē un īsteno novada Kultūras centri un to struktūrvienības.

Aplūkojot amatiermākslas kolektīvus pa kultūras jomām 2022. gadā (6.attēls), var konstatēt, ka lielākais kolektīvu skaits un īpatsvars darbojas dejās (45 kolektīvi jeb 36 % no kolektīvu kopskaita). No tiem 19 tautas deju kolektīvi, 13 bērnu un jauniešu deju studijas un 13 citu deju kolektīvi. Otrā vietā ieņem vokālā mūzika (attiecīgi, 41 kolektīvs jeb 33 %). No kolektīvu kopējā skaita 13 bija kori, 12 vokālie ansambļi, 9 bērnu ansambļi, 6 folkloras kopas un 1 mazākumtautību kolektīvs. Trešajā vietā ar 14 kolektīviem ir instrumentālā mūzika, attiecīgi: 4 tautas mūzikas kapelas, 4 pūtēju orķestri, 3 kokļu ansambļi un 3 instrumentālās grupas. Nozīmīgu vietu novada kultūrvidē ieņem arī teātris – šajā jomā darbojas 12 amatierteātra kolektīvi.

6.attēls

— Amatiermākslas kolektīvu skaits pa mākslas virzieniem, 2022. gads

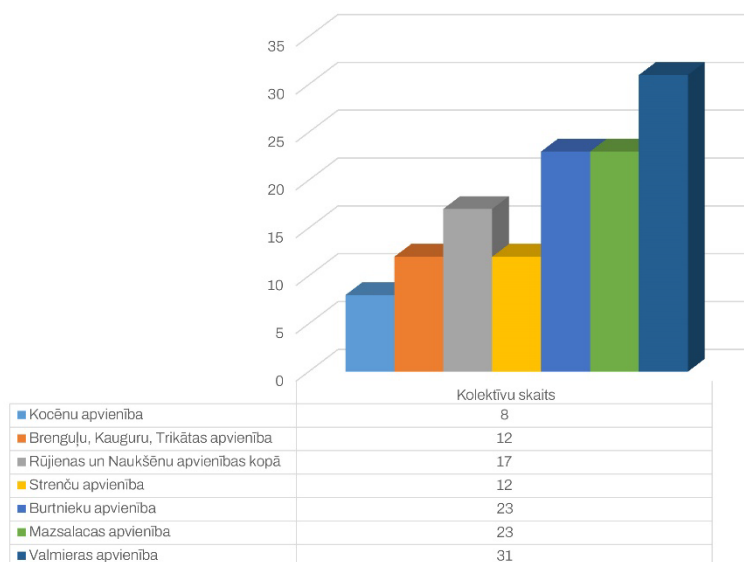

Avots: Konceptuālais ziņojums par priekšlikumiem Valmieras novada pašvaldības kultūras iestāžu darbībai, 2023. gads

Aplūkojot datus par amatiermākslas kolektīvu un dalībnieku skaita novada apvienībās korelāciju (7. un 8.attēls), redzams, ka vidējais dalībnieku skaits ir būtiski lielāks Valmieras pilsētas kolektīvos (23,2) un Strenču apvienības kolektīvos (21,08). Pārējās apvienībās tas ir robežās starp 11,5 un 18,2 dalībniekiem.

7.attēls

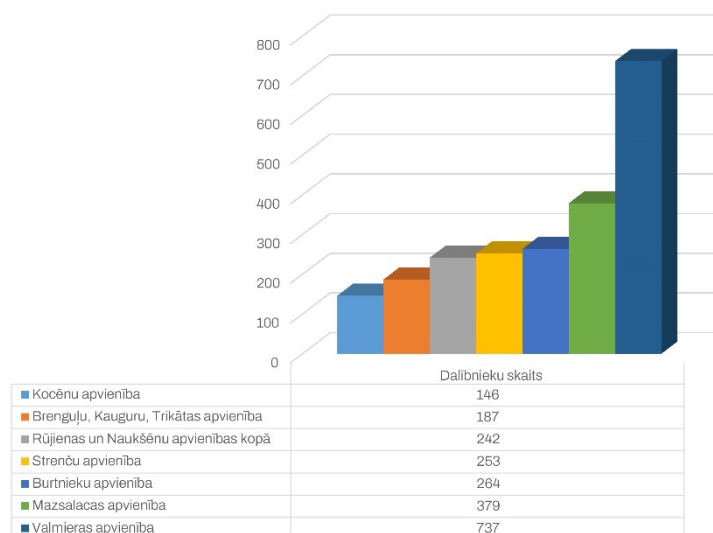
— Amatiermākslas kolektīvu skaits Valmieras novada apvienību kultūrvietās 2022. gadā*

Avots: Konceptuālais ziņojums par priekšlikumiem Valmieras novada pašvaldības kultūras iestāžu darbībai, 2023. gads

8.attēls

— Amatiermākslas kolektīvu dalībnieku skaits Valmieras novada apvienību kultūrvietās 2022. gadā*

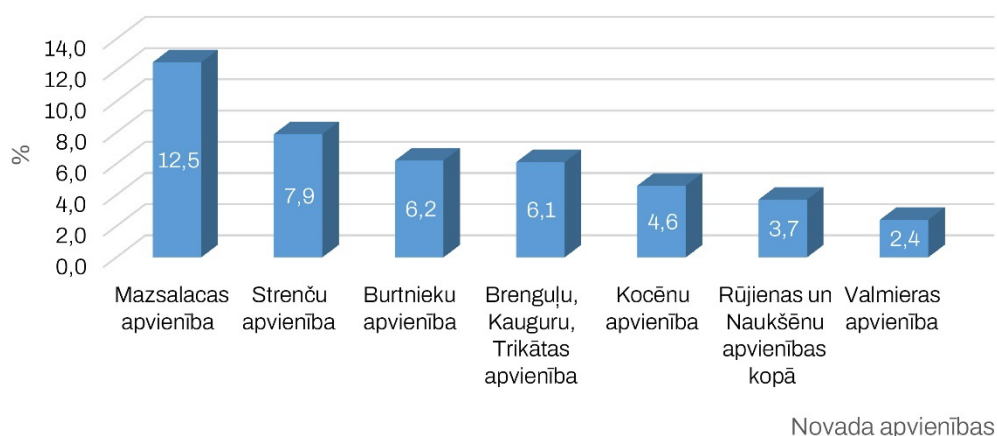

Avots: Konceptuālais ziņojums par priekšlikumiem Valmieras novada pašvaldības kultūras iestāžu darbībai, 2023. gads

Izvērtējot amatiermākslas kolektīvu dalībnieku īpatsvaru attiecībā pret attiecīgās teritorijas iedzīvotāju skaitu (9.attēls), redzams, ka augstākais aktivitātes rādītājs ir Mazsalacas apvienībā – 12,5% iedzīvotāju ir iesaistījušies 23 amatiermākslas kolektīvos un Strenču apvienībā – attiecīgi, 7,9 % iedzīvotāju ir iesaistījušies 12 kolektīvos. Tas varētu būt saistīts ar kultūras tradīcijām, kas pozitīvi ietekmē iedzīvotāju aktivitāti, gan arī ar kultūras centru speciālistu veiksmīgi īstenotiem iesaistes pasākumiem un var tikt izmantoti citās teritorijās kā labās prakses piemēri. Salīdzinoši neliels kolektīvu skaits Kocēnu novadā (8) ir skaidrojams ar apvienības tuvu atrašanos Valmieras pilsētā, kas apvienības iedzīvotājiem nodrošina iespēju iesaistīties pilsētas amatiermākslas kolektīvos.

9.attēls

— Amatiermākslas kolektīvu dalībnieku īpatsvars % no Valmieras novada apvienību iedzīvotāju skaita 2022. gadā*

Avots: Konceptuālais ziņojums par priekšlikumiem Valmieras novada pašvaldības kultūras iestāžu darbībai, 2023. gads

KULTŪRAS CENTRI

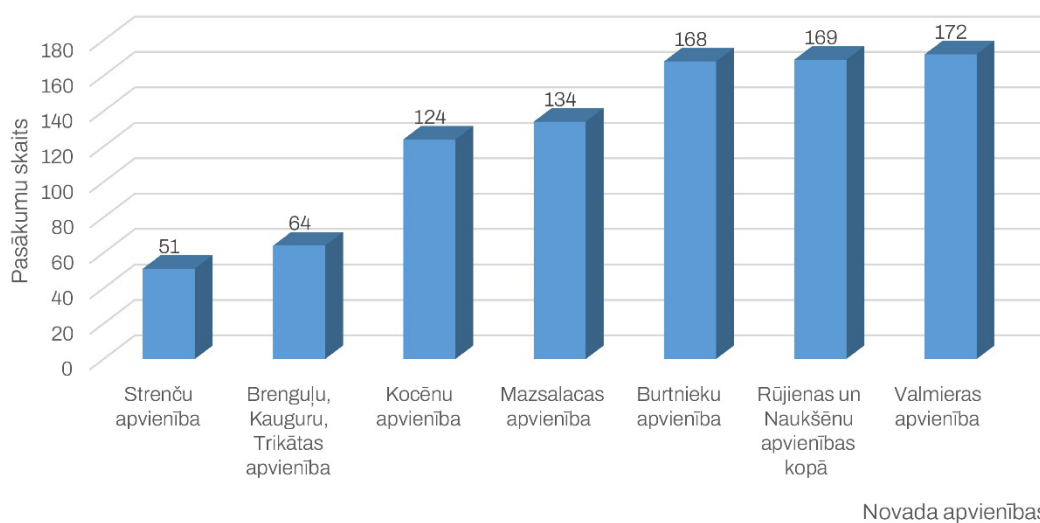
2024. gadā Valmierā darbojas 7 kultūras centri: Valmieras Kultūras centrs, Dikļu Kultūras centrs, Burtnieku Kultūras centrs, Mazsalacas Kultūras centrs, Rūjienas Kultūras centrs, Strenču Kultūras centrs, Trikātas Kultūras centrs, kuriem visiem kopā ir 15 struktūrvienības (Kultūras centru saraksts pieejams zemāk esošajā 2.tabulā).

2022. gadā Valmieras novada kultūras centri un to struktūrvienības, kā arī 2023. gadā reorganizētās kultūrvietas visas kopā nodrošināja 882 kultūras notikumus, kas ietver tradicionālās un laikmetīgās kultūras norises dejas, mūzikas, mākslas un citās jomās un piesaistīja 184,4 tūkstošus apmeklētāju. 2023. gadā tika īstenoti 997 pasākumi, kas ir par 13 % vairāk nekā iepriekšējā gadā, piesaistot 233,5 tūkstošus apmeklētāju. 10.attēlā ir redzams 2022. gadā notikušo pasākumu skaits katrā no apvienībām (Rūjienas un Naukšēnu apvienību dati ir pieejami apvienoti) un Valmieras pilsētā. 11.attēlā – pasākumu apmeklējumu skaits šai pašā laika periodā.

Cilvēkresursu nepietiekamības dēļ nav apkopoti dati un detalizēta informācija par to, kāds bija vietējo iedzīvotāju un viesu īpatsvars, kā arī nav veikts pasākumu kvalitatīvs izvērtējums. Tomēr, analizējot korelāciju starp pasākumu skaitu un apmeklējumu skaitu, var secināt, ka atsevišķu apvienību organizētie pasākumi kopumā ir bijuši vairāk apmeklēti (Valmieras novadā vidēji 383 apmeklētāji katrā notikušajā pasākumā, Strenču novadā – 374, Mazsalacas apvienībā – 254). Ņemot vērā, ka iedzīvotāju skaits Strenču un Mazsalacas apvienībās ir salīdzinoši neliels, **augstais apmeklējumu rādītājs var būt saistīts gan ar iedzīvotāju aktivitāti, gan ar veiksmīgi īstenotiem komunikācijas pasākumiem, kas var tikt izmantoti kā labās prakses piemēri.**

10.attēls

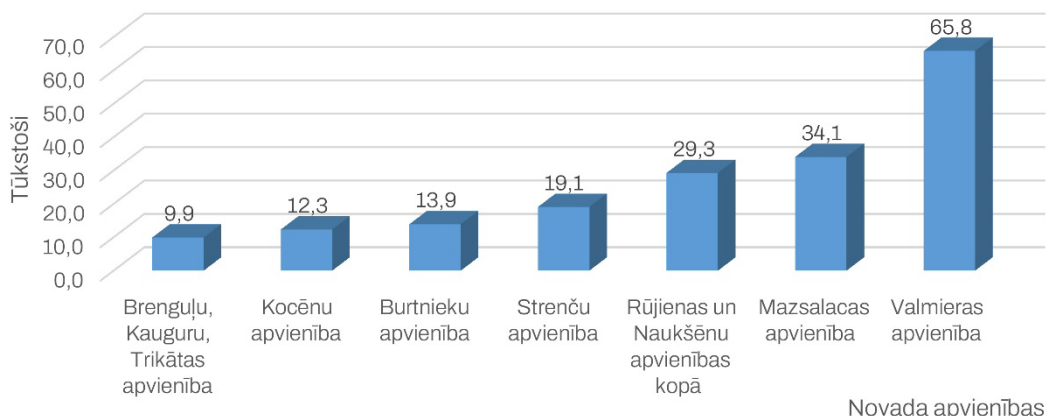
— Pasākumu skaits Valmieras novada apvienību kultūrvietās 2022. gadā*

Avots: Konceptuālais ziņojums par priekšlikumiem Valmieras novada pašvaldības kultūras iestāžu darbībai, 2023. gads

11.attēls

— Pasākumu apmeklējumu skaits Valmieras novada apvienību kultūrvietās 2022. gadā, tūkst.*

Avots: Konceptuālais ziņojums par priekšlikumiem Valmieras novada pašvaldības kultūras iestāžu darbībai, 2023. gads

Kultūras centri un to struktūrvienības darbojas pašvaldībai piederošās ēkās, kas nodrošina iespējas rīkot dažāda mēroga pasākumus. 6 iestādēs ir nodrošināta iespēja rīkot pasākumus ar skatītāju skaitu no 40 līdz 99 vietām, 3 – ar vietu skaitu no 100 līdz 199 vietām, 10 – ar vietu skaitu no 200-299 vietām un 3 ar 300 un vairāk vietām, t.sk. Valmieras Kultūras centrs, kurā ir 700 vietas. Vēl trīs iestādēs ir iespēja rīkot pasākumus ar nelielu apmeklētāju skaitu.

2.tabula. Valmieras novada kultūras centru un to struktūrvienību infrastruktūra, 2024. gads

Nr. p.k.	Kultūras centri un to struktūrvienības	Apraksts		Tehniskā stāvokļa novērtējums
		Skatītāju zāles ietilpība, m ²	Vietu skaits pasākumu apmeklējumam	
1.	Dikļu Kultūras centrs	214 m ²	200	Labs
	Bērzaines tautas nams	177 m ²	150	Labs
	Vaidavas kultūras un amatniecības centrs	212 m ²	270	Labs
2.	Trikātas Kultūras centrs	233 m ²	250	Labs
	Kauguru kultūras nams	120 m ²	200	Ļoti labs
	Saieta nams "Depo"	112,5 m ²	40	Ļoti labs
3.	Burtnieku Kultūras centrs	346 m ²	250	Labs
	Rencēnu kultūras nams	191 m ²	150	Apmierinošs
	Ēveles Tautas nams	155 m ²	99	Ļoti labs
	Matīšu Tautas nams	326 m ²	200	Ļoti labs
4.	Strenču Kultūras centrs	228 m ²	250	Labs
	Plāņu tautas nams	142 m ²	130	Slikts
	Sedas kultūras nams	111 m ²	90	Apmierinošs
5.	Mazsalacas Kultūras centrs	404 m ²	290	Labs
	Amatu māja	41 m ²	Līdz 20	Labs
6.	Rūjienas Kultūras centrs	467 m ²	550	Labs
	Lodes kultūras nams	133 m ²	200	Labs
	Naukšēnu kultūras nams	452 m ²	460	Labs
	Rūjienas Izstāžu zāle	110 m ²	Līdz 80	Labs
	Rūjienas Tautskola	35 m ²	Līdz 30	Labs
7.	Valmieras Kultūras centrs	542 m ²	700	Apmierinošs
	Kocēnu kultūras nams	207 m ²	250	Labs

Avots: Valmieras novada Kultūras pārvaldes informācija

7 citas kultūras iestādes 2023. gadā tika reorganizētas: Jērcēnu tautas nams, Brenguļu kultūras nams, Ramatas pagasta kultūras centrs, Sēļu pagasta tautas nams, Vecates pagasta kultūras centrs, Zilākalna kultūras nams. Neskatoties uz reorganizāciju, tajās turpina rīkot kultūras un cita veida pasākumus. Divas kultūras iestādes – Valmieras pagasta kultūras nams un Ūoņu tautas nams tika likvidēti.

Iepriekšējos gados ir īstenoti vairāki kultūras iestāžu infrastruktūras attīstības pasākumi, tāpēc lielākā daļa ēku un brīvdabas estrāžu ir salīdzinoši labā tehniskā stāvoklī. Tomēr daļai esošo kultūras centru un struktūrvienību ēku vēl joprojām ir nepieciešams veikt uzlabojumus, kā arī pilnveidot pasākumu nodrošināšanai nepieciešamo materiāli tehnisko bāzi.

3.tabula. Valmieras novada kultūras centru un to struktūrvienību nepieciešamie infrastruktūras uzlabojumi, 2024. gads

Kultūras centri un to struktūrvienības	Nepieciešamie uzlabojumi
Dikļu Kultūras centrs	Ugunsdrošības prasību izpilde. Daļai ēkas nepieciešams jauns konstruktīvais risinājums: atjaunošana, pārbūve, nojaukšana.
Vaidavas kultūras un amatniecības centrs	Ugunsdrošības prasību izpilde: ugunsdrošības sprinkleru un trauksmes signalizācijas izbūve, skatuves torņa remonts, pagrabstāva un papildu telpu remonts un elektroapgādes ierīkošana.
Trikātas Kultūras centrs	Jumta siltināšana, skatuves aizkaru iegāde, mazās zāles kosmētiskais remonts.
Rencēnu kultūras nams	Skatītāju zāles kosmētiskais remonts, āra fasādes kosmētiskais remonts.
Strenču Kultūras centrs	Aprīkojums un inventārs.
Plāņu tautas nams	Ēkas kosmētiskais un telpu remonts, skatuves aprīkojums.
Sedas kultūras nams	Tehniskās apsekošanas atzinums, ēkas jumta remonts, lielās zāles kapitālais remonts.
Mazsalacas Kultūras centrs	Ēkas senās daļas kapitālais remonts, garderobes izbūve, labierīcību skaita palielināšana un pieejamības nodrošināšana cilvēkiem ar kustību traucējumiem.
Lodes kultūras nams	Aprīkojums un inventārs.
Kocēnu kultūras nams	Aprīkojums un inventārs.

Avots: Valmieras novada Kultūras pārvaldes informācija

Gada siltajā periodā kultūras pasākumu rīkošanai tiek izmantotas brīvdabas estrādes. Novadā pavisam ir 22 estrādes, no tām lielākā ir Neikenkalna dabas koncertzāle ar 5 000 skatītāju vietām, tai seko Valmieras pilsētas estrāde ar 3 850 skatītāju vietām, bet trešajā vietā – Lībiešu pilskalna estrāde ar aptuveni 1 800 vietām. 6 estrādes nodrošina 400-600 skatītāju vietas, bet vēl 9 estrādes – 150 līdz 350 skatītāju vietas. Trīs estrādēs nav stacionāru sēdvietu, bet viena spēj uzņemt līdz 50 skatītājiem. Vairākām estrādēm ir nepieciešami uzlabojumi (4.tabula).

4.tabula. Valmieras novada estrādes, kurām nepieciešamie infrastruktūras uzlabojumi, 2024. gads

Nr.p. k.	Estrāde	Nepieciešamie uzlabojumi
1.	Valmieras pilsētas estrāde	Skatītāju zonas pārbūve/atjaunošana.
2.	Neikenkalna dabas koncertzāle	Skatuves grīdas remonts, objekta "Sidraba birzs" atjaunošana.
3.	Lībiešu pilskalna estrāde	Aizskatuves telpas palielināšana.
4.	Burtnieku estrāde	Aizskatuves telpas labiekārtošana.
5.	Kocēnu estrāde	Grīdas seguma remonts, skatītāju sēdvietu atjaunošana.
6.	Vaidavas ezermalas estrāde	Estrādes grīdas seguma uzlabošana, solu virsmu atjaunošana.
7.	Naukšēnu muižas parka estrāde	Estrādes grīdas seguma atjaunošana.
8.	Ķoņu kalna estrāde	Nolietotās infrastruktūras atjaunošana: estrādes jumts, skatuves remontdarbi, kāpnes, soli, elektrības pieslēgums, videonovērošanas sistēma.
9.	Matīšu estrāde	Estrādes grīdas seguma un skatītāju solu virsmu atjaunošana, mākslinieku ģērbšanās telpu labiekārtošana.

Avots: Valmieras novada Kultūras pārvaldes informācija

PROFESIONĀLAIS TEĀTRIS

Valmieras novadā darbojas profesionāls teātris – valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Valmieras drāmas teātris”. Tas nodrošina daudzveidīgu nacionālā un pasaules kultūras mantojuma saglabāšanu un attīstību teātra mākslas jomā un teātra mākslas pieejamību Vidzemes reģiona iedzīvotājiem, nolūkā veicināt kultūras procesu decentralizāciju Latvijā, kā arī nacionālās identitātes nostiprināšanu reģionā un ārpus tā.

Teātra misija ir vērsta uz profesionālas, daudzpusīgas un laikmetīgas teātra mākslas radīšanu un piedāvāšanu Vidzemes reģiona iedzīvotājiem, kopjot klasiskās vērtības un latvisko kultūrintitāti, vienlaikus saglabājot eksperimentāla inkubatora iespējas. Teātra pamatvērtība ir skatītāja izglītošana, iestudējot augstvērtīgus un sabiedrībai aktuālus iestudējumus un veidojot sadarbību ar profesionāliem māksliniekiem.

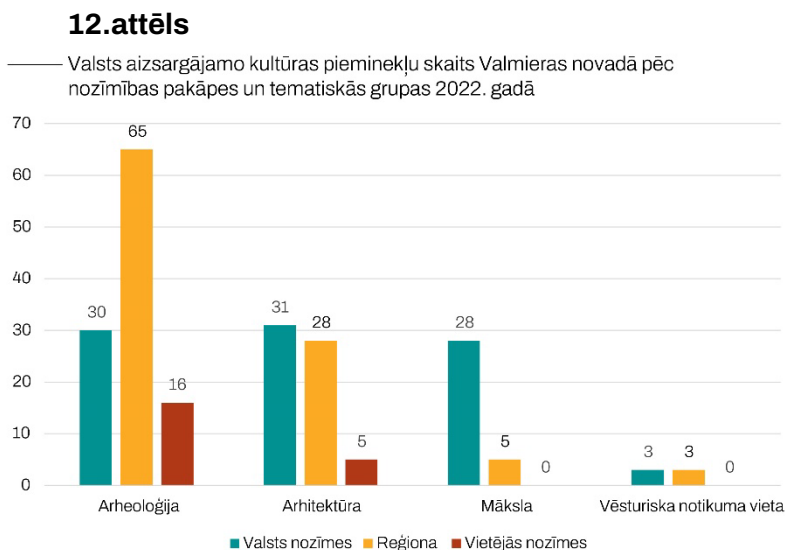
2023. gadā teātrī tika nospēlētas 324 izrādes, kuras noskatījās 48 000 skatītāju, tai skaitā 90 izrādes bērniem un jauniešiem un tās noskatījās 19 000 šīs mērķa auditorijas. Vidējais zāles piepildījums bija 83 %. Ik gadu studentiem, pensionāriem, ģimenēm ar bērniem u.c. maznodrošinātu sociālo grupu pārstāvjiem tiek nodrošinātas vismaz 8 000 biļetes par pazeminātām cenām (ne mazāk par 10 % no vidējās biļešu cenas). 2023. gadā teātris saņēma 9 nominācijas “Spēlmaņu nakts” balvai, to iegūstot 8 kategorijās.

2024. gada vasarā ir noslēgta Valmieras drāmas teātra pārbūve – ēku kompleksa energoefektivitātes paaugstināšana, jaunas mazās zāles un ražošanas bloka celtniecība.

KULTŪRAS MANTOJUMS, T.SK. VALSTS AIZSARGĀJAMIE KULTŪRAS PIEMINEKĻI

Novads ir ļoti bagāts ar kultūras mantojuma objektiem, kas izsenis dominē Valmieras novada un Vidzemes kultūrainavā. Atzīmējamas ir baznīcas, krogi, muižas un to parki, pilis, senkapi, upurozoli, pilskalni, Livonijas laika pilsdrupas, tautas celtniecības objekti u.c. Daļai no šiem objektiem ir piešķirts kultūras pieminekļa statuss.

Valsts aizsardzībā atrodas 214 kultūras mantojuma pieminekļi, no tiem 92 ir valsts nozīmes, 101 – reģiona nozīmes, un 21– vietējās nozīmes. 111 objekts ir iekļauts arheoloģijas tematiskajā grupā, 64 – arhitektūras pieminekļi, 33 mākslas objektu grupā un 6 – vēsturiskas vietas (12.attēls).

Avots: Valmieras novada tūrisma attīstības stratēģija 2024.-2028. gadam

Novada pašvaldība ir veikusi savā teritorijā esošo kultūras mantojuma objektu kartējumu, taču būtu nepieciešams to aktualizēt un nodrošināt katalogā iekļautās informācijas pieejamību kultūras mantojuma objektu īpašniekiem un pārvaldniekiem.

Valmieras novadā atrodas 28 pilis un muižas, kas ir nozīmīgas ar ēku arhitektoniku, kā arī parku un dārzu izsmalcināto skaistumu. Daļa muižu jau darbojas kā kultūrvietas – tiek organizēti koncerti, izstādes, radošās darbnīcas, dārzos un parkos tiek uzņemti viesi un rīkoti saviesīgi pasākumi. Vairākās privātajās muižās ir izveidotas viesnīcas, veiksmīgi apvienojot rekreāciju un kultūras piedāvājumu. Pašvaldībai piederošajās muižās ir izvietotas sabiedriski nozīmīgas institūcijas – muzeji, izglītības iestādes u.c. Taču ir vēl citas muižas un pilis, kur šobrīd nenotiek nekas, un to zudušais skaistums ir tikai nojaušams.

Lai sekmētu muižu un piļu atjaunošanu un darbību, muižu īpašnieki un pārvaldītāji ir izveidojuši Muižu atjaunošanas tīklu, kas balstās muižu, piļu un kultūras mantojuma objektu entuziastu, darbinieku, saimnieku un aktīvo iedzīvotāju idejās un vēlmē sadarboties. Tīkla dalībnieki ir apzinājuši iesaistīto pušu intereses, vajadzības, nepieciešamo palīdzību, problēmas un iespējas sadarboties. Muižu tīkls plāno organizēt pasākumus vides sakopšanai un pilnveidei, kā arī mācības muižu vēsturiskā potenciāla izmantošanai, dārzu un parku atjaunošanai, kultūras norišu sagatavošanai un īstenošanai, tūrisma piedāvājuma veidošanai u.c. norises, lai piedāvātu programmu, kurā apvienojas kultūra, vēsture un daba.

Novadā darbojas 25 dažādu konfesiju baznīcas, no kurām vairākas līdztekus reliģiskajai misijai pilda arī kultūrvietas funkcijas – organizē izstādes, koncertus, uzņem viesmāksliniekus un citas aktivitātes.

Novada pašvaldība katru gadu organizē projektu konkursus un piešķir finansējumu kultūrvēsturiskā un sakrālā mantojuma objektiem. Piemēram, 2023. gadā tika līdzfinansēti 14 projekti, tiem kopā piešķirot vairāk nekā 100 000 eiro.

LIELFORMĀTA KULTŪRAS NORISES UN NOTIKUMI

Valmieras novads Latvijā un arī ārpus valsts robežām ir atpazīstams ar vairākām nozīmīgām kultūras norisēm un to kopšanas un uzturēšanas tradīcijām.

Pirmie latviešu Dziedāšanas Svētki notika 1864. gadā Valmieras novada Dikļu mācītājmuižas parkā, liekot pamatus mūsdienu **Vispārējo latviešu Dziesmu svētku tradīcijai**, kas apvieno tūkstošiem dažādu paaudžu cilvēku un ir iekļauta Latvijas kultūras kanonā – izcilāko un ievērojamāko Latvijas mākslas darbu un kultūras vērtību apkopojumā. 2003. gadā šī tradīcija atzīta par UNESCO Cilvēces mūtvārdu un nemateriālā kultūras mantojuma meistarību.

2023. gadā XXVII Vispārējos latviešu dziesmu un XVII deju svētkos Valmieras novadu pārstāvēja 1348 dalībnieki un 59 amatiermākslas kolektīvi. Svētku atlases skatēs augstu sniegumu (pirmā un augstākā grupa) uzrādījušo kolektīvu īpatsvars sasniedza 67,6 %. Gatavošanās procesam un līdzdalībai svētkos tika izlietoti 259,9 tūkstoši eiro, tai skaitā valsts piešķirtais finansējums 155,6 tūkstoši eiro.

2021. un 2022. gadā **Valmieras novads piedalījās nacionāla līmeņa konkursā par Eiropas Kultūras galvaspilsētas statusu 2027. gadā, iegūstot otro vietu**. Pieteikuma sagatavošanas procesā novads ieguva vairākas vērienīgas iestrādnes novada kultūras attīstībai, t.sk. laikmetīgās kultūras jomā, un iesaistījās starptautiskos tīklojumos un partnerībās, kurās turpina darboties. Gatavojot pieteikumu Eiropas Kultūras galvaspilsētas statusa iegūšanai, novadā tika aizsāktas vairākas **jaunas kultūras iniciatīvas**. 2022. gadā bijušajā Valmieras pilsētas katlu mājā tika izveidots un uzsāka darbību Laikmetīgās mākslas centrs “Kurtuve”. Ir radīts Valmieras Starptautiskais multimediju festivāls, kā arī notikušas laikmetīgās mākslas izstādes Valmieras

pilsētvidē – fotogrāfa Anša Starka izstāde, Mārim Bišofam veltīta izstāde “Pretrunu pilns zīmējums ar gaišredzības iezīmēm” un citi.

Novadā notiek dažādi nozīmīgi ikgadēji vai cikliski festivāli, kas ir ieguvuši lielu sabiedrības atzinību: Valmieras Vasaras teātra festivāls, Ērenpreisa velo svētki, Rūjienas saldējuma svētki, Pasaules koklētāju nometnes, aktīvās atpūtas un kultūras festivāls “Kino pedālis”, *a cappella* dziedāšanas festivāls, Valmiermuižas etnomūzikas festivāls, Starptautiskais Ziemas mūzikas festivāls un citi, piesaistot novadam ne tikai Latvijas, bet arī ārvalstu māksliniekus un kultūras baudītājus.

KULTŪRAS IZGLĪTĪBA

Novadā darbojas 6 profesionālās ievirzes mākslas un mūzikas izglītības iestādes: Valmieras Mūzikas skola, Valmieras Dizaina un mākslas skolas profesionālās ievirzes izglītības grupas, Rūjienas Mākslas skola, Rūjienas Mūzikas skola, Strenču Mūzikas skola un Mazsalacas Mūzikas un mākslas skola.

5.tabulā ir apkopoti dati par trīs mācību gadiem, un tie norāda un samērā stabilu audzēkņu skaitu novada skolās. Būtisks audzēkņu skaita samazinājums (-18 %) ir vērojams profesionālās ievirzes programmās Valmieras Mūzikas skolā, salīdzinot audzēkņu skaitu 2023./2024. mācību gadā ar 2021./2022. gada rādītāju. Profesionālās ievirzes audzēkņu skaita samazinājums nākotnē var radīt negatīvu ietekmi uz tradicionālo kultūras kolektīvu dalībnieku skaitu, jo šo skolu audzēkņi aktīvi piedalās koros, orķestros, ansambļos un folkloras kopās.

5.tabula. Izglītojamo skaits Valmieras novada profesionālās ievirzes mākslas un mūzikas izglītības iestādēs

Izglītības iestāde	2023./2024. m.g. (18.04.24.)		2022./2023. m.g. (18.04.23.)		2021./2022. m.g. (18.04.22.)	
	Izglītojamo skaits profesionālajā ievirzē	Izglītojamo skaits interešu izglītībā	Izglītojamo skaits profesionālajā ievirzē	Izglītojamo skaits interešu izglītībā	Izglītojamo skaits profesionālajā ievirzē	Izglītojamo skaits interešu izglītībā
Valmieras Mūzikas skola	198	26	215	29	234	27
Valmieras Dizaina un mākslas skolas profesionālās ievirzes izglītības grupas	166	128	172	130	175	89
Rūjienas Mākslas skola	58	0	59	0	55	0
Rūjienas Mūzikas skola	53	0	48	0	58	0
Strenču Mūzikas skola	69	0	70	0	68	0
Mazsalacas Mūzikas un mākslas skola	75	34	82	46	77	41
KOPĀ	619	188	646	205	667	157

Avots: Valmieras novada Izglītības pārvaldes dati

RADOŠĀS INDUSTRIJAS, PILSONISKĀS SABIEDRĪBAS UN PRIVĀTĀS KULTŪRAS INICIATĪVAS

Novadā darbojas vismaz 75 radošo industriju uzņēmumi, kuros strādā vismaz 650 radošo industriju darbinieki, taču precīzi dati par jomu nav pieejami, jo tās pamatā ir privātas iniciatīvas. Radošo industriju uzņēmumu un indivīdu atbalstam ir ar pašvaldības līdzdalību izveidota koprades darbnīca DARE – vieta, kur ļauties radošām idejām, attīstīt biznesu un apgūt jaunas prasmes. DARE veido vienotu radošo uzņēmēju kopienu un sekmē jaunu uzņēmumu rašanos. Tā organizē darbnīcas, kurās pieredzējuši darbinieki un nozares eksperti piedāvā iespēju apgūt zināšanas un prasmes. **Radošo industriju jomas potenciāls pagaidām novadā vēl ir samērā maz izmantots, tāpēc būtu nepieciešams aktivizēt radošo nozaru cilvēkus, organizācijas un uzņēmumus.**

Novadā tiek īstenotas daudzveidīgas privātas kultūras iniciatīvas – koncerti, festivāli, kino, mākslas darbnīcas un citi. Precīzu datu par to skaitu un darbības rādītājiem nav, taču vairāki no šiem pasākumiem ir ieguvuši plašu pozitīvu rezonansi. Novada pašvaldības kultūras iestādes sadarbojas ar privātā sektora kultūras uzņēmumiem.

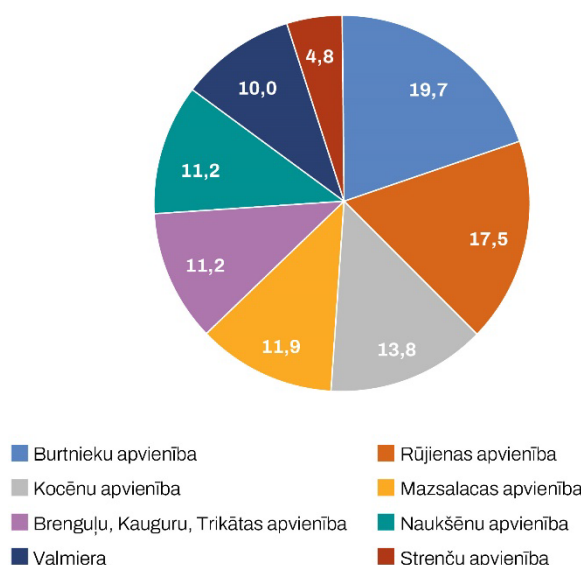
Novadā darbojas vismaz 8 kultūras nevalstiskās organizācijas, kā arī vairākas iniciatīvu grupas, kas veido un īsteno kultūras notikumus. Pašvaldība iespēju robežās konkursa kārtībā sniedz iedzīvotāju iniciatīvām (t.sk. biedrībām) finansiālu atbalstu. 2023. gadā tika atbalstīti 44 projekti par kopējo summu vairāk nekā 40 tūkstošu eiro apmērā.

AMATNIECĪBA

Valmieras novadā 2023. gadā bija reģistrēti 257 dažādi amatniecības un mājražošanas piedāvājumi. Vislielākais skaits bija Burtnieku apvienībā – 52 jeb 19,7 % no novadā reģistrēto amatnieku kopējā skaita, Rūjienas apvienībā – 46 (17,5 %) un Kocēnu apvienībā – 37 (13,8 %) (13.attēls). Aplūkojot darbības jomas, redzams, ka lielākais skaits amatnieku un mājražotāju darbojas dārzkopības un daiļdārzniecības jomā – 21,7 %, apģērbu un tekstiliju jomā – 21,3 %, pārtikas jomā – 13,4 %. 11 amatnieki vai mājražotāji piedāvā sava amata prasmju meistarklases.

13.attēls

— Amatnieki un mājražotāji novada apvienībās, % no reģistrēto kopskaita 2023. gadā (dati no Valmieras novada interneta mājas lapas)

Avots: Valmieras novada pašvaldība

KULTŪRAS FINANSĒJUMS

Valmieras novada pašvaldība uzskata kultūru par vērtību, kuras attīstībai un nodrošināšanai ik gadu tiek piešķirti nozīmīgi budžeta finansu resursi, kā arī piesaistīts ārējs – valsts un projektu finansējums. Pašvaldības piešķirtais budžeta finansējums kultūrai, atpūtai un reliģijai 2023. gadā bija 8,16 milj. eiro. Kultūras pasākumu un projektu īstenošanai 2023. gadā tika izlietoti 1,73 miljoni eiro. 6. tabulā ir dati par pašvaldības kultūras nozares finansējumu laika periodā no 2021. gada 1. jūlija līdz 2024. gadam.

6.tabula. Valmieras novada pašvaldības budžeta finansējums kultūrai

Gads, izdevumu kategorija	Kultūras joma un to finansējuma apjoms, eiro							Kopā
	Bibliotēkas	Muzeji	Kultūras nami	Teātris un festivāls	Nozīmīgākie pasākumi (08.888)	Reliģija	Kultūras pārvalde/ speciālisti/ pasākumi	
2021. gads (01.07.-31.12.2021.)								
Uzturēšanas izdevumi	977 400	457 987	1 920 091	145 275	578 955	70 810	274 441	4424959
Kapitālie ieguldījumi	100 262	1 986 518	376 115	x	x	x	6 376	2469270
KOPĀ	1 077 662	2 444 505	2 296 206	145 275	578 955	70 810	280 817	6894230
2022.gads								
Uzturēšanas izdevumi	1112797	471 615	2 443 299	x	519 000	84 000	122 242	4752953
Kapitālie ieguldījumi	105 510	2 373 397	59 973	x	x	x	771	2539651
Transferti, dotācijas, naudas balvas	107 076		3 730	119 000	133 259	x	x	363065
KOPĀ	1 325 383	2 845 012	2 507 002	119 000	652 259	84 000	123 013	7 655 669
2023. gads								
Uzturēšanas izdevumi	1 236 403	576 079	3 033 512	x	697 357	73 500	130 281	5 747 132
Kapitālie ieguldījumi	178 067	1 680 140	58 424	x	x	x	x	1 916 631
Transferti, dotācijas, naudas balvas	143 594	x	4 629	122 000	230 503	x	x	500 726
KOPĀ	1 558 064	2 256 219	3 096 565	122 000	927 860	73 500	130 281	8 164 489
2024. gads - plāns								
Uzturēšanas izdevumi	1 327 437	631 451	2 798 185	x	703 650	75 000	149 417	5 685 140
Kapitālie ieguldījumi	108 953	18 308	132 658	x	x	x	39 248	299 167
Transferti, dotācijas, naudas balvas	144 105	x	1 213	122 000	122 946	x	x	390 264
KOPĀ	1 580 495	649 759	2 932 056	122 000	826 596	75 000	188 665	6 374 571

Avots: Valmieras novada Kultūras pārvaldes dati, 2024. gada 2. maijs

VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS KULTŪRAS IESTĀŽU CILVĒKRESURSI

Kultūrvides attīstībai ir nepieciešami cilvēkresursi – speciālisti ar spējām un prasmēm radīt un īstenot daudzveidīgu, dažādām mērķa grupām paredzētu piedāvājumu, kā arī veidot jaunas kultūras norises, tai skaitā attīstīt laikmetīgās kultūras pasākumus.

2022. gadā novada kultūras iestādēs (kultūras centros, bibliotēkās un muzejos) strādājošie bija nodarbināti 166,44 slodžu apjomā, tai skaitā 106,3 slodzes aizpildīja attiecīgo kultūras jomu speciālisti, bet pārējās - citi darbinieki (7.tabula). No tiem 32,8 slodzes ir radošo amatu grupas (40.amatu saime) darbinieki. Stratēģijas sagatavošanas laikā fokusgrupu diskusijās šo jomu darbinieki uzsvēra speciālistu nepietiekamību, kā arī grūtības tos piesaistīt un ilglaicīgi noturēt. Kā galvenie iemesli tika nosaukts atalgojuma līmenis, profesionālā “izdeģšana” un nepietiekamas izaugsmes un karjeras attīstības iespējas konkrētajās darbavietās. **Tas norāda uz nepieciešamību radīt vairāk motivējošus apstākļus un vidi.**

7.tabula. Kopējais pašvaldības kultūras iestāžu amatu saraksts un vienību (slodžu) skaits 2022. gadā*

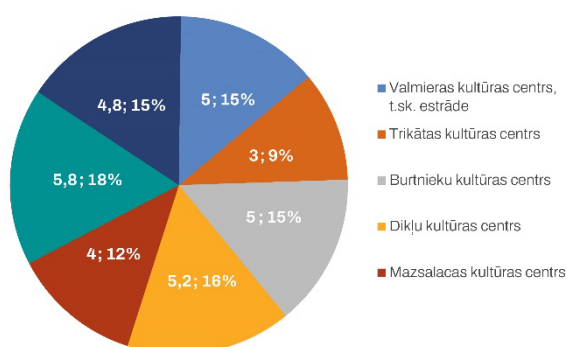
Kultūras iestāžu grupas	Vienības (slodzes)	t.sk. attiecīgo nozaru speciālisti
Kultūras centros kopā	79,54	32,8
t.sk. Valmieras pilsētā	31	5
Bibliotēkās kopā	58,9	57,9
t.sk. Valmieras pilsētā	23	22
Muzejos kopā	28	15,6
t.sk. Valmieras pilsētā	23	12
Pavisam kopā	166,44	106,3
t.sk. Valmierā	77	39

Avots: Konceptuālais ziņojums par priekšlikumiem Valmieras novada pašvaldības kultūras iestāžu darbībai, 2023. gads

Kultūras centros lielākais kopējais darbinieku skaits ir Valmieras kultūras centrā (26), kas veido 15,62 %, un ir saistīts ar apjomīgo kultūras infrastruktūru un tās apsaimniekošanu. Radošo darbinieku skaits iestādē ir līdzvērtīgs pārējo novada kultūras centru radošo darbinieku skaitam. Trikātas kultūras centrā tas ir mazāks (3). (14.attēls).

14.attēls

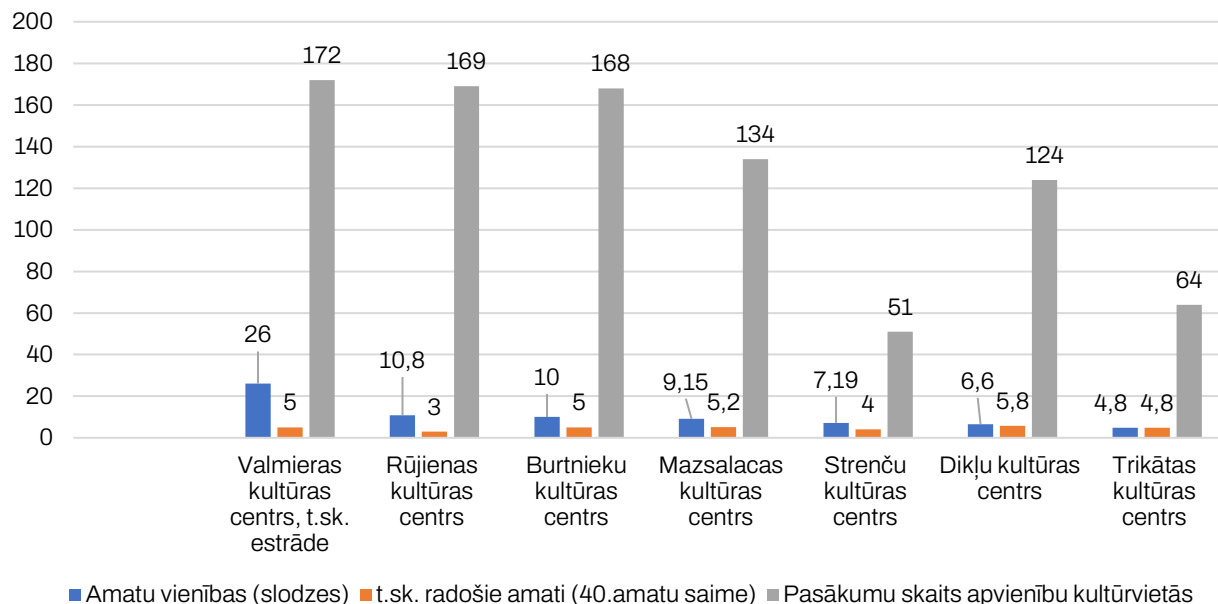
— Kultūras centru radošo amatu darbinieku (40. amatu saime) 2022. gadā

Avots: Konceptuālais ziņojums par priekšlikumiem Valmieras novada pašvaldības kultūras iestāžu darbībai, 2023. gads

15.attēlā ir atainota korelācija starp kultūras centru darbinieku kopskaitu, radošo amatu darbinieku skaitu un īstenoto pasākumu skaitu.

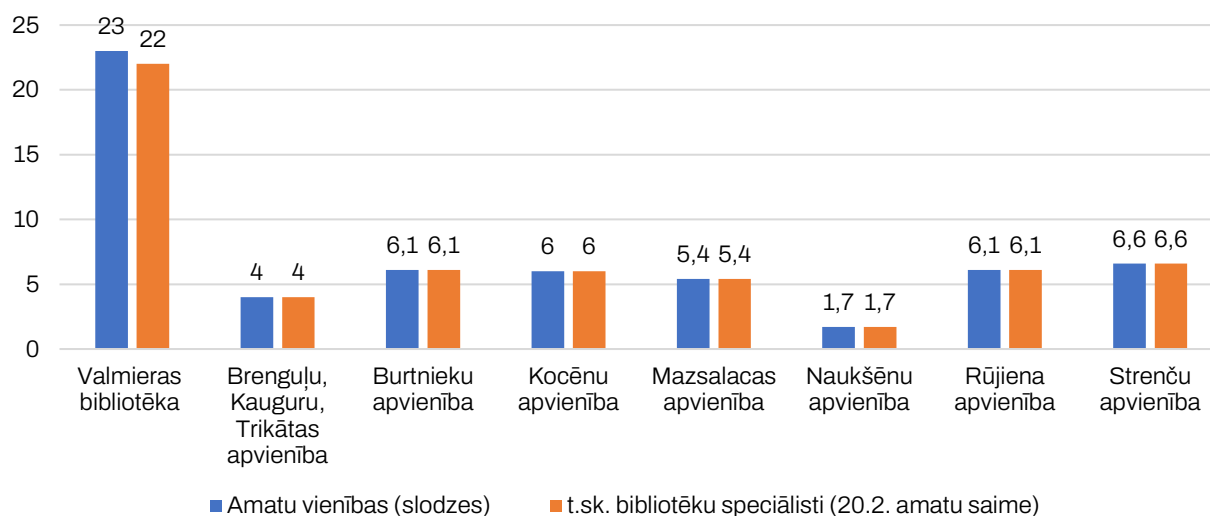
15.attēls. Kultūras centru amatu vienību skaits, t.sk. radošie amati, un notikušo pasākumu skaits 2022. gadā

Avots: Konceptuālais ziņojums par priekšlikumiem Valmieras novada pašvaldības kultūras iestāžu darbībai, 2023. gads

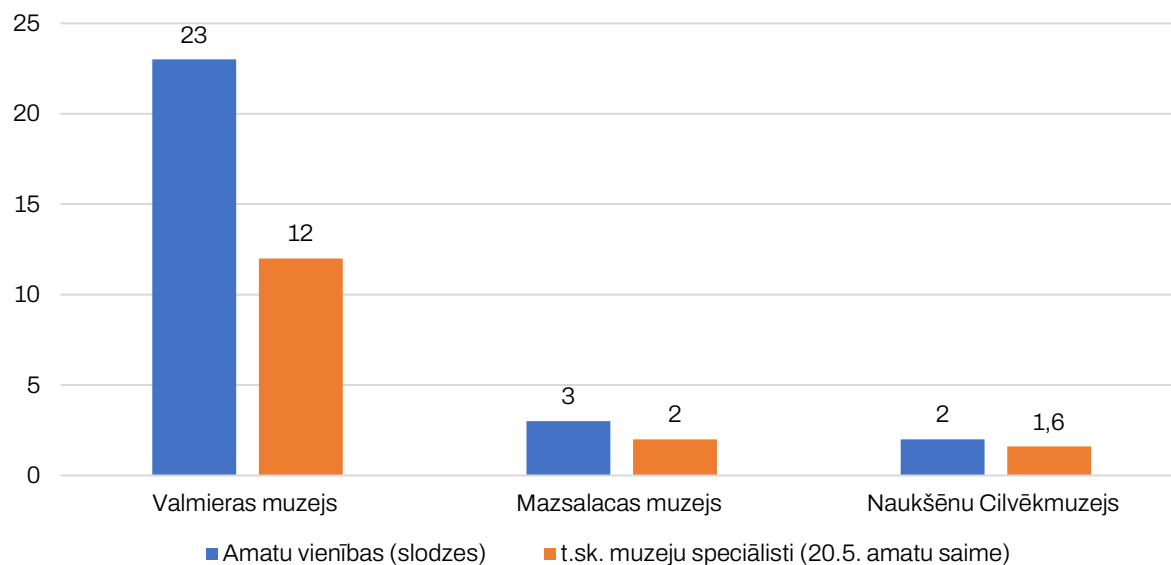
16. un 17.attēlā ir atspoguļots darbinieku skaits novada bibliotēkās un muzejos. Bibliotēkās strādājošie lielākoties ir bibliotēku speciālisti, taču jāatzīmē, ka daudzi no viņiem pilda arī Valsts un pašvaldību vienotā klientu apkalpošanas centra darbinieku funkcijas. Muzejos ir piesaistīti ne tikai muzeju, bet arī citu jomu speciālisti. Īpaši Valmieras muzejā, kuram ir nozīmīga apsaimniekojama infrastruktūra un pakalpojumi, kas saistīti ar tehnoloģiju izmantošanu. Saskaņā ar muzeju speciālistu redzējumu par kvalitatīva muzeju peidāvājuma veidošanu un nodrošināšanu, būtu nepieciešami papildu darbinieki.

16.attēls. Bibliotēku amatu vienību skaits, t.sk. bibliotēku speciālisti novada bibliotēkās, 2022. gadā

Avots: dati no Konceptuālā ziņojuma par priekšlikumiem Valmieras novada pašvaldības kultūras iestāžu darbībai, 2023. gads

17.attēls. Muzeju amatu vienību skaits, t.sk. muzeju speciālisti, 2022. gadā

Avots: dati no Konceptuālā ziņojuma par priekšlikumiem Valmieras novada pašvaldības kultūras iestāžu darbībai, 2023. gads

1.pielikumā IZMANTOTĀS INFORMĀCIJAS UN DATU AVOTI

- Konceptuālais ziņojums “Par priekšlikumiem Valmieras novada pašvaldības kultūras iestāžu darbībai”, 2023. gads – pieejams Kultūras pārvaldē pēc pieprasījuma
- Valmieras novada pašvaldības 2022.gada darbības pārskats
<https://www.valmierasnovads.lv/dokumenti/valmieras-novada-pasvaldibas-2022-gada-publiskais-parskats/>
- Valmieras novada pašvaldības 2023.gada darbības pārskats
https://www.valmierasnovads.lv/content/uploads/2024/07/324_lem_Pielikums_publicais_parskats.pdf
- Valmieras novada tūrisma attīstības stratēģija 2024.-2028. gadam
<https://www.valmierasnovads.lv/dokumenti/valmieras-novada-turisma-attistibas-strategija-2024-2028-gadam/>
- Informācija par amatniecību Valmieras novadā
<https://www.valmierasnovads.lv/attistiba/uznemejdarbiba/majrazotaji-valmieras-novada/>
- Valmieras novada kultūras iestāžu tīkla izmaiņu skaidrojums
<https://www.valmierasnovads.lv/valmieras-novada-kulturas-iestazu-tikla-izmainu-skaidrojums/>
- Informācija par Valmieras novadā esošajām draudzēm
<https://www.valmierasnovads.lv/sabiedriba/sabiedribai/religija/>
- Centrālā statistikas pārvalde
<https://www.csp.gov.lv/lv>